

UN CALAIX PLE

Em van avisar de l'hospital, la meva germana era a urgències. Quan vaig arribar, l'havien traslladat a una altra unitat. Vaig anar-hi. A l'arribar hi havia un intèrfon, trucaves i s'obrien les portes. Davant meu s'estenia un passadís, amb portes a banda i banda, al final d'aquest, hi havia un control d'infermeria. Passant per davant de les portes obertes, podies veure l'interior de les habitacions, algunes estaven buides, d'altres ocupades per persones assegudes en unes cadires d'hospital, soles o acompanyades per algun familiar. Jo les mirava i elles em miraven a mi, no sé si em veien. Crec que no.

No podia ser! Què feia allà la meva germana?

No tenia res a veure amb aquells malalts, ella estava bé. Aquella unitat tenia un nom, se'n deia Psicogeriatría. Jo me'n feia creus i em preguntava quin havia sigut el desencadenant, el seguit d'esdeveniments que ens havien portat a aquella unitat.

M'ho van explicar. Al matí s'havia desorientat i havia anat a parar a casa d'una veïna, no sabia on era, ni que feia allà.

Us resumiré molt breument el seu historial mèdic: vivia sola, tenia 72 anys, prenia medicació per una depressió de llarga durada i portava uns mesos amb pèrdues de memòria, de moment no gaire importants. Li mancava vocabulari i, de vegades, no sabia quina relació familiar teníem. Ja us podeu imaginar quin seria el diagnòstic de la seva malaltia, encara en estudi. Un cop a urgències, la doctora li va dir que s'havia de quedar un parell de dies en observació, davant d'aquesta informació es va posar molt agressiva i la van portar al psicogeriatric. Fins aquí el resum dels fets.

El meu escrit no és per parlar de l'Alzheimer, diagnosticat al final de la seva estada, sinó dels meus sentiments envers els malalts de la unitat. Ho confesso, tot i que em fa vergonya, em feien por. Sí, aquesta és la paraula, tenia por de la seva mirada buida, de la seva conversa sense sentit, dels seu deambular continu pel passadís, de les històries que explicaven una i altra vegada sense parar, de veure-les assegudes en aquelles cadires mirant al buit, dels sons que emetien i de les queixes d'alguns. Era un altre món, completament desconegut per a mi. Estava espantada,

no volia ser allà, no volia que em parlessin, ni que em toquessin, ni que se m'acostessin a mi de cap de les maneres.

Aquelles persones no s'assemblaven a totes les que jo havia conegut d'ençà que m'havia jubilat. Les que feien gimnàstica, aquagym, ioga, pilates, amb les que me n'anava a esmorzar o feia caminades. Tampoc s'assemblaven a les que feien costura, ceràmica, teatre, anglès, balls de saló i moltes altres activitats. No, no s'hi assemblaven gens ni mica. Em venien ganes de plorar, jo només volia tancar els ulls i tornar a casa meva, oblidar-me de tot.

Ja us podeu imaginar que això no podia ser, tenia una responsabilitat i, a estones de bon grat i a estones per força, vaig passar molts dies allà, això significava moltes hores en aquella petita unitat. Vaig començar a sortir de l'habitació, a agafar confiança amb el personal sanitari, amb els altres familiars i sí, també amb els malalts i malaltes.

Els sanitaris, feien bromes als pacients i a nosaltres, assessoraven als acompanyants i et donaven confiança. Amb els familiars, ens explicaven les nostres circumstàncies personals, la dels nostres familiars, ens cuidàvem uns als altres, ens trobàvem a la cafeteria i a la sala d'estar i veiem que tots i totes estaven en situacions similars.

Però el millor de tot, va ser com va canviar la meva mirada cap els pacients, ja no em feien por. Vaig aprendre a conèixer les seves particularitats, a entendre el seu llenguatge gestual i verbal, a ajudar-los amb petits gestos com cordar bé una jaqueta, posar bé les sabatilles que havien caigut i altres petites necessitats que anaven sorgint. Mica en mica vam anar interaccionant i ells també em van ajudar molt a mi.

Ens saludàvem al matí o a la tarda, ens acomiadàvem de tots al vespre, ens preguntàvem com havia anat el dia, en fi, vam començar a estimar-nos tal com érem. Celebràvem les altes mèdiques sortint tots al passadís i fent un gran aplaudiment.

Vam jugar partides interminables al quatre en ratlla, em van ensenyar a jugar al dòmino i a fer alguns moviments d'escacs, quan em veien trista o desanimada, la senyora del davant es posava a cantar una "copla" i feia participar a tothom ballant i cantant.

Un dia, vaig portar llana per fer punt de mitja, per entretenir-me ja que les hores es fan llargues. No és un tema que domini i no tinc gaire traça. Una pacient, va venir a veure què feia, li vaig explicar que no sabia com seguir, va agafar una cadira, es va seure al meu costat i gràcies a ella i en un temps record, vaig aconseguir fer una bufanda.

Aquesta és la meva petita reflexió i d'aquí ve el seu títol. No parlo de persones grans actives i participatives sinó d'aquelles a les que la vida les ha privat o les està privant de les seves particularitats, de la seva memòria, d'allò que les feia úniques i reconeixibles, de les que ens necessiten i a les que, moltes vegades, deixen de banda. No tinguem por. Totes elles tenen un calaix ple, ple de vivències, d'alguns records, però sobretot ple de coneixements que poden aflorar i ens poden transmetre si els hi donem l'oportunitat. No el tanquem, no s'ho mereixen.